

Салық құқығы
Тақырып: Қаржы құқығы
түсінігі, әдістері

Қаржылық құқық – мемлекеттің қаржы жүйесін қалыптастыру және оны жүзеге асыру процесінде, сонымен қатар мемлекеттің ақша корларын қалыптастыру, бөлу, пайдалануды ұйымдастыру процесінде пайда болатын қоғамдық қатынастарды реттейтін құқықтық нормалардың жиынтығы.

Қаржылық құқық қатынасының басты элементті құқық қатынастарының субъектісі б.т.

Оларға жататындары:

- мемлекет;
- әкімшілік-аумактық бірліктер;
- мемлекеттік биліктің өкілдік және
атқару органдары;
- заңды тұлғалар;
- жеке тұлғалар.

Қаржылық жоспарлаудың объектісі болып шаруашылық жүргізуші субъектіер мен мемлекеттің қарылық қызметі табылады, ал корытынды нәтижесі – жеке мекемелердің қаржылық сметаларынан бастап мемлекеттің қаржылық балансына дейінгі қаржылық жоспарларды құру болып табылады.

Әрбір жоспарда белгілі кезеңдегі кірістер мен шығыстар, қаржы және несие жүйелерінің салалрымен байланыстары анықталады.

Бұл тапсырмаларды орындау үшін қажетті ақша құралдары мен көздерінің көлмін анықтау және корлар арасында қаражаттарды

Каржы саласындағы мемлекеттік басқару мен жоспарлау

- 1. Мемлекеттік қаржы саласындағы
үәкілетті және басқару органдарының
жүйесі мен құзыреті**
- 2. Мемлекеттің қаржылық
қызметінің түрі ретіндегі қаржылық
жоспарлау**
- 3. Қаржылық жоспарлаудың
құқықтық нысандары**

Қаржы қатынастары

Материалдық қаржылық қатынастар -

қаражат құралдарының қозғалысын реттейді, өзімен мемлекеттік ақша қорын қалыптастыру және үлестіру процесін белгілейді. Бұл қатынастар төлеушіден белгілі бір мемлекеттік қорға немесе қордан тұтынушыға нақты ақшаның қозғалысымен байланысты.

Ұйымдастырушылық қаржылық қатынастар-

мемлекеттің ақша жүйесін біртұтастырай және мемлекеттің қаржы жүйесін бөлектей, мемлекеттік қаржы мекемелерінің жүйесін ұйымдастыру, олардың қызметтің қамтамасыз ету бойынша туындайтын қатынастар

Сактандыру
нарығы

Ақша
нарығы

Зейнетакы
нарығы

Каржы нарығы

Депозит
нарығы

Бағалы
кағаздар
нарығы

Валюта
нарығы

Несие
нарығы

Қаржы делдалдары

Қаржы нарығының ажырамасы бөлігі қаржы делдалдары, олардың нарықтық экономика жағдайында атқаратын қызметтері өте зор.

Оларға: несие жинақтау мекемелері, инвестициялық қорлар, зейнетақы қорлары, сақтандыру компаниялары, ломбардтар, клирингтік компаниялар жатады. Өркендерген мемлекеттерде бұл институттар коммерциялық банктермен қаржы нарығында бәсекеге түсіп, халыққа, фирмалар мен компанияларға сан алуан түрлі қызмет көрсетуде.

қаржы нарығында ақша нарығы, капиталдар нарығы және бағалы қағаздар нарығы кіреді.

1

- Ақша нарығында мерзімі бір жылдан аз қысқа мерзімді қаржы құралдары айналым жасайды.

2

- Капиталдар нарығында ұзақ мерзімді қаржы құралдары айналым жасайды.

3

- Бағалы қағаздар нарығы ақша нарығы мен капиталдар нарығының бір белгі болып саналады, өйткені онда қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржы құралдары айналым жасайды.

**негізгі мемлекеттік органдар
немесе мемлекеттің тапсырысымен және
оның атынан іс-эрекет жасайтын
мемлекеттік емес субъектілері.**

**Мемлекеттік қаржылық бақылаудың
объектілері:** мемлекеттік органдар,
мемлекеттік занды тұлғалар, азаматтар.

**Мемлекеттік қаржылық бақылаудың
іні ретінде** осы бақылау объектілерінің
тәртібі, оларды өз қаржылық міндеттерін

ErichKrause
DC-5512M

ELECTRONIC CALCULATOR

MRC
M-
OFF
AC
7
8
%

